

SCOTT SPENCER

VÉGTELEN
SZERELEM

ELSŐ RÉSZ

1

Tizenhét éves voltam, szívem legsürgetőbb parancsainak hű követője, amikor letértem a mindennapi élet ösvényéről, s egyetlen pillanat alatt leromboltam mindent, amit szeretek – amit oly mélyen szerettem, hogy amikor ez a szerelem megtört, amikor a szerelem testetlen léte remegve visszarettent, maga a testem pedig lakat alá került, mások alig hitték, hogy egy ennyire új életet ilyen visszavonhatatlan szenvedés érhet. Évek teltek már el, de 1967. augusztus 12-ének éjszakája ma is megosztja életemet.

Forró, sűrű chicagói éj volt. Se felhő, se csillagok, se hold. Fekete volt a gyep, a fák még feketébbek; az autók lámpáinak fénye a bányászok viselte bátor fényekre emlékeztetett, fel-alá a fojtogató aknában. És én azon a sűrű és mindközönséges augusztusi éjszakán felgyújtottam azoknak a házat, akiket mindenki másnál jobban szerettem, s akiknek az otthonát többre becsültem a szüleim otthonánál.

Mielőtt felgyújtottam volna a házukat, félkör alakú nagy tornácukon lapultam, és bekémleltem az ablakukon. A fájdalom állapotában éltem. Egy fiú reszkető, vicssorgó fájdalmában, akinek nem értik a hosszú, elragad-

tatott történetét. Nyers, érzékeny érzéseim függönyének szövedékén át az őszinte és tehetetlen vágy könnyeivel néztem Butterfieldéket. Láttam (és szerettem) azt a tökéletes családot, ők meg csak éltek az életüket, és nem láttak engem.

Szombat este. Együtt voltak valamennyien. Ann és a férje, Hugh az üres kandalló előtt ültek a csupasz balzsamfenyő padlón. (Mennyire csodáltam, hogy takaratlan hagyják a jó fapadlót.) Ann és Hugh egymáshoz bújva egy művészeti könyvet lapozgattak különleges lassúsággal, gondol. Mintha rajongtak volna egymásért akkor este. Kapcsolatuk néha az örök udvarlás érzetét keltette, tétova, nyughatatlan, szenvedélyes udvarlását. Ritkán érezték a csalhatatlan összetartozást, és sose láttam házaspárt, akiknek a meghitt pillanatai a diadal és a megkönnyebbülés ilyen sugárzását közvetítették volna.

Legidősebb fiuk, kortársam, Keith Butterfield, akinek irántam érzett futó kíváncsisága nyitotta meg utamat a Butterfield-házba, ugyancsak a padlón ült, közel a szüleikhez, és egy frissiben barkácsolt sztereo rádió beleivel matatott. Keith is mintha a rendesnél lassabban mozgott volna, s eltűnődtem: vajon nem holmi álom nyúlós révületén át látom-e őket. Keith pontosan olyannak látszott, amilyen: a Hyde Park-i Középiskola legokosabb növendékének. Keithre akaratlanul is ráragadt dolgok. Elment például egy orosz filmre, és ha mégoly figyelmesen olvasta is az angol szöveget, akaratlanul ráragadt hús-harminc orosz szó. Nem nyúlhatott egy karórához, hogy ne sóvárgott volna a szétszedésére: nem olvashatta úgy az étlapot, hogy betéve meg ne jegyezte volna. Sápadtan, kerek szemüvegével, torzonborz hajával, kék farmerben, fekete pólóban, beatnik-szandálban, kezét úgy terjesztette a rádió szétpakolt alkatrészei fölé, mintha nem összerakni, hanem gyógyítani akarná. Aztán fel-

kapott egy kis csavarhúzó, és zöld plasztiknyelén át felnézett a lámpára. Ajkát csücsörítette – Keith néha idősebbnek látszott a szüleinél –, majd felállt, és felment az emeletre.

Sammy, a tizenkét éves fiatalabbik fiú a heverőn terpeszkedett, pucéron, egy szál vászon rövidnadrágban. A bronzbarnára sült, kék szemű, szőke gyerek szépsége szinte hagyományos volt – mint a fiúk azok a képeken, amiket kislányok a tükrük keretébe dugnak. Sammy kissé kilógott a Butterfield-modellből. Az egyéniségüket, az egyediségüket ápolgató családban Sammy géniusza mintha máris a mélységes szabályosság alakját öltötte volna fel. Az atléta, táncos, újságkihordó, vértestvér és szívdőglesztő Sammy volt a legnyitottabb, a legkevésbé zárkózó Butterfield; mind őszintén hittük, már tizenkét éves korában, hogy egyszer majd Elnök lesz belőle.

És aztán ott volt Jade. Karosszékre kuporodott, laza, divatjamúlt blúzban, idomtalan sortja szinte a térdéig ért. Szűziesnek, álmosnak látszott, egy tizenhat éves jogfosztott lány módjára, aki otthon tölti a szombat estét a családjával. Szinte rá sem merem nézni, nehogy még átvessem magam az ablakon keresztül, és visszaköveteljem magamnak. Tizenhét napja száműztek a házukból, és igyekeztem nem is töprengeni azon, miféle változások történhettek a távollétemben. Jade a falat bámulta, arca viaszos volt, üres, az ideges térdrezgetés elmúlt – száműzetésem gyógyította ki? –, és Jade csüggesztően mozdatlanul ült. Keskeny csípője és a szék oldala között írótaótblát szorongatott, kezében olyan vaskos golyóstollat, amiben három töltet van, fekete, kék, piros.

Ma is hiszem, hogy a leghívebben így írhatom le akkor esti lelkiállapotomat: azért gyújtottam a tüzet, hogy Butterfieldék kijöjjenek a házukból, és kérdőre vonjanak. Csakhogy a mentségnek az a természete, hogy mi-

után egyszer-kétszer már éltünk vele, óhatatlanul nehéz benne hinni. Mint a gyerekek szójátéka: ha kellő alkalmalmmal ismételnk egy szót, értelmét veszti. Láb. Láb. Százszor is láb, míg végül is: mi az a *láb*? De ha valós indítékom elsilányodott is (és áttetsző közepén át más lehetséges indítékokat vélek felfedezni), ma is elmondhatom – legeslegtisztább gondolatom, amikor lángra lobbantottam a gyufát, ez volt: ha tüzet gyújtok a verandán, az valahogy jobb módja felrezzenteni zártkörű estéjükből Butterfieldéket, mint odakiáltani a járdáról vagy követ hajítani az ablakokra – vagy bármi egyéb elszánt, potenciálisan lealacsonyító jelzés. Szinte láttam őket: megszimatojják az ócska újsághalom eregette füstöt, összenéznek, majd kisorjáznak megnézni, mi lehet a baj.

Ez volt a stratégiám: mihelyt a papír tüzet fog, leugrom a tornácról, és végigszaladok az utcán. Biztonságos távolságban megállok, hogy lélegzethez jussak, majd kényelmesen elindulok vissza, Butterfieldék felé, érkezésemet remélhetőleg úgy időzítve, hogy éppen akkor bukkanjanak ki a házból. Hogy akkor mi lett volna a teendőm, nem tudom. Vagy ugrom, és segíték elfojtani a tüzeckét, vagy csak állok dermedten, mintha meglepne, hogy látom őket, és remélném, Jade vagy Ann észrevesz, int, és beinvitál. A lényeg: ne múljon el még egy nap, hogy ne látnának.

Nem emlékszem, meghánytam-vetettem-e ezt az akcióprogramot. Idegfáradtan, szerelmi bánatomban egyszerűen csak felvettem, és hamarosan már gyújtottam is a gyufát. Vártam egy pillanatig (lábam reszketett a vágytól, hogy leszökkenjek a tornácról, és fussak lélekszakadva), hogy valóban fellobbanjon a tűz. A láng lapponként belekapott a papírok sarkába, mélyebbre hatolt, de a sáv nem szélesedett. Ha kicsit megtaposom, elolthattam volna, és már-már meg is tettem – nem óva-

tosság hajtott, inkább vakrémület. Emlékszem, azt gondoltam: ez úgyse fog működni.

A láng átfúrta magát néhány rétegen, míg végre a halom közepébe hatolt – mintha rátalált volna a legalkalmasabb száraz hídra. Még nem volt erős a tűz, egy pisztráng sütésére sem lett volna alkalmas, és amikor elmenekültem, a tüzet a maga salétromos sorsára hagyva, gyenge lángjánál még mályvacukrot sem lehetett volna pirítani. De a tűz nem hagyta magát, aligha hunyt volna ki holmi enyhe szellőtől, s önmaga kioltására sem rendeltetett. Valós volt, eleven, és én leszökkenem a tornácról, le a Butterfieldék gyeptábláját elválasztó, magas szálú, ápolatlan fűre. Egy pillanatra hátrafordultam, néztem a házat, a gótikusan külön New England-i gerendaházat Chicago kellős közepén, majd a nappali szoba ablakának enyhe fényét, ahol még nem tolongtak kíváncsi arcok, majd az első füstfüggöny mögött immár fátyolos újságpapír halmot, tetejében egy kakastaréjnyi tűzzel. Aztán futottam.

Butterfieldék háza a Blackstone-on állt, Chicago Hyde Park negyedében. Északnak rohantam, az Ötvenhetedik utca felé, a térdem összekocant. Amennyire emlékszem, nem láttam futtomban senkit. És gyalogos sem járt Butterfieldék közelében, aki észrevette volna a parázsló papírt. Hyde Park még nem vált bűnözőktől tartó, zárkózó társadalommá. Az utcán összeakadt még ismerősökkel az ember, és a Chicagói Egyetemnek volt ugyan magánrendőrsége, és külön járatú autóbusszal szállította a környékről a hallgatókat, de Hyde Park nyitott, forgalmas hely volt, még éjszaka is. (Jade meg én, mielőtt a szülei elfogadták volna szerelmi kapcsolatunkat és hajlíthatatlan követeléseit, gyakran járkáltunk az utcán kettőkor, háromkor, sőt hajnali négykor, parkoló autóknak dölve csókolóztunk, ölelkeztünk, sőt hevertünk egymáson ső-

tét verandák lépcsőjén, és mindig biztonságban éreztük magunkat – attól tartottunk csak, hogy megzavarnak.) De aznap éjjel, amikor egyetlen figyelmes gyalogos mindent megváltoztathatott volna, egyedül az enyém volt az a hosszú házsor.

Az Ötvenhetedik utcára érve beléptem tervem második szakaszába. Lassan ballagtam a sarkon, talán egy percig, bár – ismerve magamat, ha bizonytalan vagyok, rohanok – talán még annyi sem volt. Míg igyekeztem gyors, hihető mentséget találni, hogy kerülök arra, ha netalán Jade vagy valamelyik másik Butterfield megkérdezi, dél felé indultam, vissza a magam ólomkatona útján, vissza a házukhoz. A szívem magányos, holdkóros hevességgel zakatolt, de nem mondhatom, hogy akkor már azt kívántam volna, bárcsak sose lobbantottam volna lángra azt a gyufaszálat. Tizenhét napja nem láttam Jade-et, nem beszéltem vele (bár amikor Hugh Butterfield kitiltott a házából, és azt mondta, ő meg Jade elhatározták, hogy harminc napig kell távol maradnom, az volt a megalapozatlan, de erőteljes gyanúm, hogy valójában soha véget nem érő elváláson dolgoztak). Ez a kitiltás, ez a hirtelen kiűzetés életem középpontjából – ez volt minden gondolatom, minden érzésem magva. Rossz előérzetek és megfontolások zizegték körül eltökéltségemet, tehetetlenül, akár a házi légy. Megijesztett, hogy ilyen különös dolgot műveltem: felgyújtottam a Butterfieldék tornácán felgyült újságokat – de értelmetlen lenne ezt az idegességet, ezt a magamtól-is-meglepetést *megebánásnak* nevezni.

Megálltam a házuk előtt. A járda tizenöt méterre volt a tornáctól, pontosan láttam, hogy nem hunyt ki a láng. De nem is növekedett. Az újságok állhatatos füstködöt eregettek, de egyetlen Butterfieldet sem riasztott még fel. Ösztönösen visszalopóztam volna a tornácra, hogy elfújjam a lángot, vagy éppenséggel fellazítsam a papírt,

hogy könnyebben lobbanjon fel. De nem akartam túlságos eréllyel ösztökélni a véletlent. Mivel az egész kóholt találkozásnak a tettettét véletlenül kell alapulnia, hagyni akartam egy kis helyet a sors fondorlatos kacsaringóinak: ha túlságos gonddal szervezem a dolgot, talán nem tudnék meglepetést tettetni, amikor itt lenne az ideje. Elmentem a ház előtt, ezúttal dél felé, az Ötvenkilencedik utca sarkáig.

Az Ötvenkilencedik utcán láttam járókelőket, de egyetlen ismerőst sem. Egy meglehetősen rikító idősebb nő (ezen akkor húszas éveiben járó nőt értettem) jókora ideges, vörös kutyát sétáltatott. A nő napszemüveget viselt, kajla szalmakalapot, és hosszú fekete-ezüst szipkából cigarettát szívott. Rámeredhettem, talán csak hogy elfoglalmam a gondolataimat. Biccentett, rám mosolygott, és köszönt. A hangja meglepett – azt a hirtelen benső összeomlást éreztem, amit néha ágyban tapasztal az ember, mikor úgy érzi, zuhan. Kurta brit katonai biccentéssel viszonztam (a hónap maszkja, a mások levett személyiségét tároló pszichológiai raktárból merítve), és azt gondoltam: elbaszom az időzítést. Miért nem lehetett mozi az életem, hogy a kedvem szerint működessen a terv – akkor kellett volna Butterfieldék háza elé érnem, amikor éppen kijönnek. De másodperc-törédknyi sürgetést véltem érzékelni, hát gyorsan elindultam a ház felé, előbb sietős léptekkel, aztán lélekszakadva.

Nagy tervem érdekében vettem vajon futóra, vagy sejtettem volna, hogy az általam gyújtott tűz ledobta béklyóit? Füstöt szimatoltam-e, vagy az a részem, amelyik kezdettől fogva tudta, mivé fajulnak tetteim, végre átverekedte magát az önfejlőség sűrűjén, hogy riadót rikkoljon? Futottam, és a szívem immár nem egy szervgyászos idegességétől dobogott, hanem úgy ostromolta a mellemet, mint dühödt kutya a kerítést.

Nem értem a tűz működését, nem sajátítottam el ravaszága, mohósága tudományos magyarázatát. Egy lángnyelv macskamód osonhat, míg a tüzelő legínyenecebb falatjára vadászik. Egy lángcsecsemő az elemek játékszere. De a serdülő tűz merész és fortélyos, akár egy forradalmár egység, emitt könnyű győzelmet arat, amott kiterjeszti hatalmának határait, megveti lábát, támad, diadalmasan felragyog. Teljes erejére kapva tökéletes a tűz diadala az álló világon, kénye-kegyének kiszolgáltatottja minden, dór oszlopoktól áruházi polcokig, hivatása messiási – birodalmában feltépő, totális fensőbbsséggel uralkodik, s látható hite, hogy az egész teremtsének lángban kell állnia. Mire Jade-ék házához értem, az általam keltett tűz még nem érte el a fékezhetetlen érettség korát, de úton volt a fenegyerek-serdülőkor felé. Az újsághalomban rejtőző központi láng kisebb lángok partizánosztagait bocsátotta ki magának a háznak a fenyegetésére. Lángpontok szóródtak szét a ház mentén, libegtek, mint megannyi narancsszín kis zászló. Tűzkaréj küldetett a tornác padlójára, egy darabig mintha körbenyargalta volna az újsághalmazt, majd létének tulajdon ténye megborzongatta, okának dühödtsége megrészegítette, és szétterjedt tucatnyi irányban.

Hátráltam. Arcomon éreztem már az augusztusi lég passzív melegén áthatoló hőséget. Hátráltam, míg le nem csúsztam a járdáról, és beleütköztem Hugh kocsjába, az általa minden túlzásnál is túlságosabban szeretgett-ápolgatott tízéves Bentleybe. Megdörzsöltem a hátamat – egy idióta, amint a gerincén támadt kék foltot babusgatja, míg szerettei fölött ég a ház. A házon magán a gyenge oldalon kergetőztek a lángok, de oly sokan, és hatalmukban oly magabiztosan, hogy folyamatosan szétosztották magukat. És aztán, kis híján akár a gáztűzhely szabályozható lángkoszorúja, a lángok mérete, ereje

egy pillanat alatt megháromszorozódott. Kiáltás fakadt belőlem, és a ház felé rohantam.

A fél tornác már lángba borult – tüzek szökkentek fel mindenütt, ház körüli tűzkert támadt. Felszakítottam a tornác hálóajtáját, igyekeztem megbirkózni a nagy faajtóval, amely rendszerint záratlan volt (nem a bizalom jeleként, hanem az állandó emberforgalom kényelmére). Aznap este azonban zárva volt. Ököllem dörömböltem rajta, és ordítottam – nem, nem azt, hogy „Tűz van!”, hanem: – Engedjete be! Az istenit, ereszete be! Ereszete be!

Sammy nyitott ajtót. Valójában már kifelé tartott, mert végre-valahára mindnyájan megéreztek a füstszagot. – David – szólalt meg, és kis kezét felemelve mintha meg akart volna állítani.

Kirángattam magammal a tornácra, aztán berohantam a házba. A zsúfolt kis előtér már füstszagú volt, és amikor az ismerős sarkon bekanyarodtam a nappali szobába, Hugh éppen hátrált az ablaktól, két kézzel eltakarva szemét.

– Tűz van – mondtam. (Hugh később tanúsította, hogy ezt „mindennapi” hangon közöltem. Hihetetlennek tűnik; de nem emlékszem.)

A nappaliban nagyobb volt a forróság, mint bármelyik nyári napon. Nem mintha a füst tódulna be, inkább mintha maga a levegő válna füstté. A tűz, taktikai ösztönével, már kívülről vette körül a legnagyobb ablak keretét, és a legkönnyebb bejutási lehetőség felé manőverezett. Rohanást megkerülte a szivacsos, korhadat fakeretet, hevét megsokszorozva táncolt, táncot járt, akár csata előtt a harcosok, míg kellően erőteljes nem volt a hőség, hogy felrobbantsa az ablakot, és hosszú, narancsszín kar nyúlt be, lánggá változtatva a függönyt.

Itt, ezen a ponton – robbant az ablak, tüzet fogott a függöny – váltak visszavonhatatlanná az események. Akárcsak, gondolom, mint bármely égő házban rekedt embercsoport, rémületünket szavak nélküli fantáziával küzdöttük le – hogy valójában semmi szörnyen komoly nem történik. Csak a háborúviselt, hadifogolytábort megjárt Hugh tudta első kézből, hogy olykor tótágast áll a mindennapi élet. Mi, többiek, bár belelegettük a hőséget, a füstöt, bár égett a tüdők, könnyezett a szemünk, és hallottuk a fakeret recsegését, kapaszkodtunk a lehetőségbe, hogy a katasztrófa megtorpan, sarkon fordul, és elkotródik.

Nyugalmat kényszerítettem magamra, ahogy Jade mellé léptem, és átkaroltam, mint aki sükség helyzetben veszi át a felelősséget – de igazában meg akartam érinteni.

– Hogy vagy? – suttogtam a fülébe. Haja lakktól illatozott, nyaka csupasz volt, védtelen.

– Jól vagyok – szölt Jade azon a halk, akadozó hangon. Nem nézett rám. – Csak... be vagyok tépve. Nagyon, nagyon be vagyok tépve. – Eltakarta szemét a füst elől, köhögött. – És félek – tette hozzá.

Volt ott talán még valami. Azonnal tudtam, a család nem füvet szívott: az elmúlt néhány hónap során Ann levelezett kaliforniai unokafivérével, rá akarta édesgetni, hogy küldjön neki laboratóriumi LSD-t, amihez hozzáfér, és aznap este, teljes szertartásossággal és komolysággal, mindannyian lenyelték, egy négyzet alakú, vegyileg kezelt itatós formájában magukhoz véve az új tudatosság szellemét, épp, ahogy időnként Krisztus szellemét vették magukhoz az epizkopális ostya formájában. Most, hirtelen, rettenetesen, megértettem, miért forgatták lassított mozgással annak a művészeti könyvnek a lapjait, megértettem Jade viaszba öntött vonásait, ahogy mozdulatlanul ült a széken...